

Functieboek 2018-2019

Kwalificatie-eis Pedagogisch medewerker

Dit is de kwalificatie-eis die staat in bijlage 12 van het Functieboek dat deel uitmaakt van de cao Kinderopvang 2018-2019. Deze bijlage omschrijft de Pedagogisch medewerker vanaf pagina 88 van de cao. Bij deze functie in het functieboek behoren drie bijlagen, die ook zijn opgenomen in dit document.

Bijlage I	Kwalificatie-eis en diplomalijs t pedagogisch medewerker tot 1-10-2018	Pag. 10
Bijlage II	Scholing Werken met 0-jarigen (babyopvang)	24
Bijlage IV	Servicedocument Taaleis pedagogisch medewerker en peuterspeelzaalleid(st)er	25

Kwalificatie-eis pedagogisch medewerker

In verband met de ingangsdatum van de totstandkoming van het cao- akkoord 2018-2019 en de publicatiedatum van de cao-teksten 2018-2019, plus wijzigingen vanuit Harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang en de Wet IKK (geldend vanaf 1 januari 2018) en de modernisering diplomalijst (geldend vanaf 1 juli 2018), zijn er verschillende periodes waarin verschillende kwalificatie-eisen gelden.

Opleidingsachtergrond

Voor de functie van pedagogisch medewerker is een opleidingsachtergrond vereist conform a t/m e.¹

- De opleidingsachtergrond a t/m c die geldt vanaf 1 oktober 2018, staat hieronder.
- De opleidingsachtergrond a t/m c die geldt vanaf 1 juli 2018 tot 1 oktober 2018 is opgenomen in Bijlage I.a van het Functieboek.
- De opleidingsachtergrond conform a t/m c die geldt tot 1 juli 2018 is opgenomen in Bijlage I.b van het Functieboek.
- De opleidingsachtergrond d) en e) die geldt vanaf 1 oktober 2018, staat hieronder.
- De opleidingsachtergrond conform d) en e), vereist tot 1 oktober 2018, is opgenomen in Bijlage I.b van het Functieboek.

Voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie (VE) is tevens een opleidingsachtergrond vereist conform f.

- De opleidingsachtergrond conform f) die geldt vanaf 1 oktober 2018, staat hieronder.
- De opleidingsachtergrond conform f) vereist tot 1 oktober 2018 is opgenomen in Bijlage I.b van het functieboek

Voor de functie van pedagogisch medewerker die werkt met 0-jarigen is vanaf 1 januari 2023 tevens een opleidingsachtergrond vereist conform g.

Taalniveau Nederlands

- Het taalniveau conform h) dat geldt vanaf 1 oktober 2018, staat hieronder
- Het taalniveau conform h) vereist tot 1 oktober 2018 is opgenomen in Bijlage I.b van het Functieboek.

a) Beroepsopleidingen waarvan het diploma/getuigschrift² kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en de buitenschoolse- of naschoolse opvang (BSO/NSO).

b) Beroepsopleidingen waarvan het diploma/getuigschrift kwalificeert – naast die van opleidingen onder a - indien de functie van pedagogisch medewerker alleen wordt uitgeoefend in de BSO/NSO.²

c) Beroepsopleidingen waarvan het diploma/getuigschrift in combinatie met een aanvullend bewijs kwalificeert – naast die van opleidingen onder a en b – indien de functie van pedagogisch medewerker alleen wordt uitgeoefend in de BSO/NSO.

d) Een nog niet afgeronde opleiding die kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en/of de BSO/NSO.

e) Een buitenlands diploma dat kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en/of de BSO/NSO.

¹ Op www.fcb.nl/kinderopvang is het overzicht te vinden van de kwalificatie-eisen, zoals die golden bij indiensttreding, vanaf de invoering ervan per 1 mei 1991.

² Bij hbo-opleidingen wordt een diploma ook wel getuigschrift genoemd.

- f) Specifieke VE-scholing.
- g) Specifieke scholing voor werken met 0-jarigen.
- h) Taalniveau Nederlands.

a) Diploma's/getuigschriften van de volgende beroepsopleidingen kwalificeren voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en BSO/NSO, indien dit diploma/getuigschrift bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) of de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (WHW) aan deze opleiding stelt, of met inachtneming van de eisen die de voormalige Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de voormalige Wet op het hoger beroepsonderwijs (WHBO) stelden aan respectievelijk het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs:

MBO niveau 3

- Brancheopleiding Ervaren Peuterspeelzaalleidster (BEP)
- Brancheopleiding leidster kinderopvang
- Leidster Kindercentra (LKC; van OVDB of onder WEB)
- Pedagogisch medewerker 3 kinderopvang
- Pedagogisch medewerker Kinderopvang
- Pedagogisch Werker 3 kinderopvang
- Pedagogisch Werker niveau 3
- Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3)
- Vakopleiding Leidster kindercentra (conform de WEB)

MBO niveau 4 *

- Gespecialiseerd pedagogisch medewerker
- Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang
- Kinderverzorging en Opvoeding
- Kinderverzorging/Jeugdverzorging (KV/JV)
- Onderwijsassistent
- Onderwijsassistent PO/SO (primair onderwijs/speciaal onderwijs)
- Pedagogisch medewerker 4 Jeugdzorg
- Pedagogisch medewerker 4 kinderopvang
- Pedagogisch Werker 4 Jeugdzorg
- Pedagogisch Werker 4 Kinderopvang
- Pedagogisch Werker niveau 4
- Sociaal Pedagogisch Werk (SPW, lang of onder WEB)
- Sociaal Pedagogisch Werker (SPW, lang of onder WEB)
- Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW-4)

HBO Associate Degree *

- Childcare
- Jeugdwerker
- Kinderopvang
- Pedagogical Educational Assistant
- Pedagogisch Educatief Medewerker
- Pedagogisch Educatief Professional
- Pedagogisch Professional Kind en Educatie
- Sociaal Werk, met keuzemodule Opvoeden in brede context

HBO bachelorniveau *

- Creatieve therapie (geen Mikojel)
- Kinderverzorging en Opvoeding
- Kunstzinnige therapie
- Leraar Basisonderwijs (aan Hogeschool, PABO of IPABO)
- Lerarenopleiding Pedagogiek
- Pedagogiek
- Pedagogisch management kinderopvang
- Pedagogische Academie
- Sociaal kunstzinnige therapie
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)
- Social Educational Care
- Social Work/Sociaal Werk, afstudeerrichting/profiel Sociaal Pedagoog
- Social Work/Sociaal Werk, profiel Jeugd of Jeugdzorgwerker
- Social Work, programma Social Educational Care
- Toegepaste Psychologie, met specialisatie gericht op kinderen, jeugd en/of onderwijs
- Vaktherapie

* Een diploma/getuigschrift op of hoger dan mbo-niveau 4 voldoet aan de taaleis mondelinge vaardigheid (zie h)³.

b) Indien de functie van pedagogisch medewerker alleen wordt uitgeoefend in de BSO/NSO kwalificeren naast de diploma's/getuigschriften onder a) ook de volgende diploma's/getuigschriften, indien dit diploma/getuigschrift bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) of de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (WHW) aan deze opleiding stelt, of met inachtneming van de eisen die de voormalige Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de voormalige Wet op het hoger beroepsonderwijs (WHBO) stelden aan respectievelijk het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs:

MBO niveau 3

- Sport en Bewegen
- Sport- en bewegingsleider

MBO niveau 4 *

- Activiteitenbegeleider (AB)
- Activiteitenbegeleiding (AB)
- Agogisch Werk
- Akte hoofdleidster kleuteronderwijs
- Akte Kleuterleidster A
- Akte Kleuterleidster B
- Allround coördinator-instructeur buitensport
- Arbeidstherapie (AT)
- CIOS algemeen sportleider/ster
- Coördinator buurt, sport en onderwijs
- Coördinator sport- en bewegingsagogie
- Coördinator sport, bewegen en gezondheid
- Coördinator sportinstructie, training en coaching

³ Taaleis mondelinge vaardigheid komt voort uit de Wet IKK

- Cultureel Werk (CW)
- Inrichtingswerk (IW)
- Instructeur mbo
- Instructeur paardensport en -houderij
- Kleuterzorg (Federatie van medische kleuterdagverblijven in Nederland)
- Kleuterzorg, medisch kleuterdagverblijf Arnhem
- Cultureel Werk (KW)
- Residentieel werk (RW)
- Sociaal Agogisch II
- Sociaal-agogisch II (MBO-SA-II) richting (semi)residentiele hulpverlening
- Sociaal Agogisch II (MBO SAI) afstudeerrichting Cultureel werk
- Sociaal Cultureel Werk
- Sociaal-cultureel Werker (SCW)
- Sociale arbeid (SA, SA II of SA 2)
- Sport en bewegen
- Sport- en bewegingscoördinator
- Sport- en bewegingscoördinator/ Bewegingsagoog
- Sport- en bewegingscoördinator/ BOS-medewerker
- Sport- en bewegingscoördinator/ Operationeel sport- en bewegingsmanager
- Sport- en bewegingscoördinator/ Trainer/coach

HBO Associate degree *

- Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst
- Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector
- Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn
- Onderwijsondersteuner Omgangskunde
- Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn
- Sport, Gezondheid en Management

HBO bachelorniveau *

- Activiteitenbegeleiding (AB)
- Akte Lager onderwijs zonder hoofdakte (oude kweekschoolopleiding)
- Akte van bekwaamheid als leidster of hoofdleidster bij het kleuteronderwijs
- Akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer(es)
- Akte van bekwaamheid als onderwijzer(es)
- Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer(es)
- Activiteitenleidersopleiding (van Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
- Creatieve therapie (van Mikojel)
- Cultureel Werk (CW)
- Culturele en Maatschappelijke Vorming
- Educatie en Kennismanagement Groene Sector
- Educatieve therapie (van Mikojel)
- Hogere sociaal pedagogische opleiding leid(st)er op het terrein van jeugdvorming en volksontwikkeling (Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
- Inrichtingswerk (IW)
- Jeugdwelzijnswerk
- Kreatief edukatief Werk
- Kunstzinnig vormende opleiding (docentenrichting binnen kunstonderwijs of kunstzinnige richting binnen lerarenopleiding) **
- Leraar lichamelijke opvoeding

- Leraren-/docentenopleiding of ander bewijs van onderwijsbevoegdheid⁴ voor primair-, voortgezet- en beroepsonderwijs **
- Muziektherapie
- Sport en bewegen
- Sport- en bewegingseducatie
- Sport, Gezondheid en Management
- Sportkunde

* Een diploma/getuigschrift op of hoger dan mbo-niveau 4 voldoet aan de taaleis mondelinge vaardigheid (zie h)⁵.

** verzamelnaam van opleidingen

c) Indien de functie van pedagogisch medewerker alleen wordt uitgeoefend in de BSO/NSO kwalificeren naast de diploma's/getuigschriften onder a) en b) ook de volgende diploma's/getuigschriften, in combinatie met aanvullend bewijs, indien dit diploma/getuigschrift bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) of de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (WHW) aan deze opleiding stelt, of met inachtneming van de eisen die de voormalige Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de voormalige Wet op het hoger beroepsonderwijs (WHBO) stelden aan respectievelijk het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs:

MBO niveau 4 *

- Kunstopleiding ** in combinatie met certificaat BIK (Beroepskunstenaar In de Klas)

HBO Associate Degree *

- Dans in combinatie met certificaat BIK, hbo-master Kunsteducatie of pedagogisch didactisch getuigschrift
- Muziek in combinatie met certificaat BIK, hbo-master Kunsteducatie of pedagogisch didactisch getuigschrift

HBO bachelorniveau *

- Kunstopleiding **, niet zijnde een docentenrichting, in combinatie met certificaat BIK, hbo-master Kunsteducatie of pedagogisch didactisch getuigschrift

* Een diploma/getuigschrift op of hoger dan mbo-niveau 4 voldoet aan de taaleis mondelinge vaardigheid (zie h)⁶.

** verzamelnaam van opleidingen

---

⁴ Voorbeelden van ander bewijs zijn een onderwijsbevoegdheid die is behaald via een hbo-master of universitaire bachelor of -master.

⁵ Taaleis mondelinge vaardigheid komt voort uit de Wet IKK

⁶ Zie voetnoot 30

Overgangsregelingen

Een pedagogisch medewerker en/of een peuterspeelzaalleidster met een opleidingsachtergrond die per 1 juli 2018⁷ is vervallen als kwalificerende opleidingsachtergrond en die voor 1 september 2018 als zodanig werkzaam is (geweest) al dan niet met een onderbreking van één jaar of minder, direct voorafgaand aan 1 september 2018, voldoet aan de kwalificatie-eis voor de functie van peuterspeelzaalleidster en pedagogisch medewerker in dagopvang en/of in BSO/NSO. Dit geldt ook bij een onderbreking van één jaar of minder na 1 september 2018.

Een peuterspeelzaalleidster die voor 1 januari 2018⁸ als zodanig werkzaam is (geweest) op basis van een HBO-diploma van ofwel een kunstzinnig vormende opleiding (docentenrichting binnen kunstonderwijs of kunstzinnige richting binnen lerarenopleiding) ofwel de opleiding expressie in woord en gebaar ofwel de applicatiecursus volledig bevoegd onderwijzer, voldoet aan de vereiste opleidingsachtergrond voor de functie van peuterspeelzaalleidster en pedagogisch medewerker in dagopvang en BSO/NSO.

Dit is ook het geval als sprake is van (1) een onderbreking van het werk en er sinds de aanvang van die onderbreking nog geen jaar is verstreken of (2) een wisseling van werkgever waarbij er nog geen jaar is verstreken, tussen de uitdiensttreding bij de ene werkgever in de kinderopvang/peuterspeelzaalwerk en de indiensttreding bij de andere werkgever in de kinderopvang/peuterspeelzaalwerk.

d) Een nog niet afgeronde beroepsopleiding kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en/of de BSO/NSO indien sprake is van:

- een opleiding op niveau HBO-bachelor zoals genoemd onder a) of b) en
- een schriftelijk bewijs dat minimaal 75% van de studiepunten van de totale opleiding is behaald of een schriftelijk bewijs van toelating tot het laatste studiejaar van de opleiding (overgangsbewijs).

Een pedagogisch medewerker en/ of een peuterspeelzaalleidster met een niet afgeronde opleiding die per 1 oktober 2018 is vervallen als kwalificerende opleidingsachtergrond en die voor 1 december 2018 als zodanig werkzaam is (geweest) al dan niet met een onderbreking van één jaar of minder, direct voorafgaand aan 1 december 2018, voldoet aan de kwalificatie-eis voor de functie van peuterspeelzaalleidster en pedagogisch medewerker in dagopvang en/of in BSO/NSO. Dit geldt ook bij een onderbreking van één jaar of minder na 1 december 2018.

e) Een buitenlands diploma kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en/of BSO/NSO als uit een gewaarmerkte brief van het IDW (Internationale DiplomaWaardering: www.idw.nl) of een verklaring van DUO (www.duo.nl) blijkt dat het diploma gelijkwaardig is aan dat van een onder a), b), c) of d) kwalificerende opleiding.

---

⁷ Ingangsdatum modernisering kwalificatie-eis

⁸ Ingangsdatum Harmonisatie Kinderopvang en Peuterspeelzalen

f) Specifieke VE-scholing⁹

Onderdeel van de opleidingsachtergrond conform a t/m d bevat ten minste:

- één module over het verzorgen van voorschoolse educatie of
- een bewijs dat met gunstig gevolg scholing is afgerond die specifiek gericht is op het verwerven van kennis en vaardigheden voor het ontwikkelingsgericht werken in de voorschoolse educatie. Deze scholing omvat ten minste 12 dagdelen.

Overgangsbepaling: Een pedagogisch medewerker en een peuterspeelzaalleidster gestart met specifieke VE scholing voor 1 januari 2018 en afgerond voor 1 januari 2020, voldoet aan de gestelde eis Specifieke VE-scholing.

g) Specifieke scholing voor werken met 0-jarigen

In het IKK akkoord is afgesproken dat werkgevers vanaf 1 januari 2018 investeren in specifieke scholing voor babyopvang. Voor 1 januari 2023 hebben alle beroepskrachten die met 0-jarigen werken deze specifieke scholing ontvangen. Dit betekent:

Per 1 januari 2023 dienen alle beroepskrachten die met 0-jarigen werken te beschikken over een diploma, certificaat, cijferlijst of studiepuntenoverzicht waaruit blijkt dat een door cao-partijen goedgekeurde scholing voor werken met 0-jarigen is gevolgd zoals opgenomen in Bijlage II en die voldoet aan de volgende criteria:

- Leerdoelen conform bijlage II bij het functieboek.
- Kent een studiebelasting van ten minste twintig uur.
- Leidt tot een schriftelijk bewijs waaruit blijkt dat de leerdoelen zijn bereikt.

De gezamenlijke cao-partijen ondersteunen werkgevers en werknemers opdat de scholing zoveel mogelijk gelijk verdeeld over de jaren vanaf 2018 en met goede kwaliteit en effectiviteit wordt gerealiseerd. De cao-partijen zullen jaarlijks de voortgang hiervan monitoren. Ook hebben de gezamenlijke cao-partijen op de website van FCB een lijst gepubliceerd met scholingsaanbod dat voldoet aan de criteria en:

- een servicedocument Scholing werken met 0-jarigen met toelichting op de criteria.
- een uitgewerkte procedure voor de beoordeling van (nieuw) scholingsaanbod, waaronder scholingsaanbod van organisaties zelf.

---

⁹ Artikel 4 Gewijzigd Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

h) Taalniveau Nederlands

- Voor de functie van pedagogisch medewerker is per 1 januari 2023 een diploma of certificaat vereist waaruit blijkt dat het taalniveau Nederlands op niveau 3F ligt voor de mondelinge taalvaardigheid of op niveau B2 voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken.¹⁰
- Voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie in de G37 en G86 gemeenten geldt deze eis met ingang van 1 augustus 2017, en in de overige gemeenten vanaf 1 augustus 2019. Daarbij geldt als aanvullende eis voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie een diploma of certificaat waaruit blijkt dat het taalniveau Nederlands op niveau 3F/B2 ligt voor lezen.^{11 12}
- Alle Nederlandse diploma's vanaf mbo-niveau 4 gelden als voldoende bewijs voor taalniveau 3F Nederlands voor wat betreft mondelinge vaardigheid¹³. De wijze waarop met een ander Nederlands diploma of certificaat het vereiste taalniveau voor mondelinge vaardigheid kan worden aangetoond is opgenomen in Bijlage IV.
- Alle Nederlandse diploma's op minimaal hbo-niveau (waaronder Associate Degree en Bachelor) gelden als voldoende bewijs voor taalniveau 3F voor wat betreft mondelinge vaardigheid en lezen. De wijze waarop met een ander Nederlands diploma of certificaat het vereiste taalniveau kan worden aangetoond is opgenomen in Bijlage IV.
- Bij een buitenlands diploma dat vergelijkbaar is met een kwalificerend diploma volgens e) is een apart bewijs nodig dat aantoont dat de peuterspeelzalleidster en/ of de pedagogisch medewerker voldoet aan het vereiste taalniveau Nederlands. Als voldoende bewijs wordt het volgende aangemerkt, indien deze zijn afgegeven vanaf 1 januari 2001¹⁴:
  - Certificaat behaald Staatsexamen NT2 Programma II
  - Certificaat van behaalde toets taalniveau B2 of 3F
  - Certificaat van behaalde toets mondelinge taalvaardigheid B2 of 3F
  - Een Nederlands diploma (HAVO, VHBO VWO, MBO-4, AD, HBO Bachelor, WO)
  - MBO Keuzedeel Nederlands

¹⁰ Taaleis vanuit Wet IKK

¹¹ Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

¹² Meer informatie over de (verschillen tussen de) taaleis IKK en de taaleis ve is opgenomen in Bijlage IV

¹³ Idem als voetnoot 10, Taaleis vanuit Wet IKK

¹⁴ Datum van publicatie Europees Referentiekader Taal

Bijlage I

Bijlage I.a

Dit is de diplomalist ingangsdatum 1 juli 2018, geldend tot 1 oktober 2018 en behorende bij de kwalificatie-eis pedagogisch medewerker geldend tot 1 oktober 2018 (zie bijlage I.b)

Let op: Er geldt een overgangsregeling; *Een PM/PSZL met een opleidingsachtergrond die per 1 juli 2018 is vervallen als kwalificerende opleidingsachtergrond en die voor 1 september 2018 als zodanig werkzaam is (geweest) al dan niet met een onderbreking van één jaar of minder, direct voorafgaand aan 1 september 2018, voldoet aan de kwalificatie-eis voor de functie van PM in dagopvang/PSZL en/of PM in BSO/NSO. Dit geldt ook bij een onderbreking van één jaar of minder na 1 september 2018.*

Diploma's voor de functie van peuterspeelzaalleid(st)er en pedagogisch medewerker in de dagopvang (op alfabetische volgorde)

niveau	naam
mbo-3	Brancheopleiding Ervaren Peuterspeelzaalleidster (BEP)
mbo-3	Brancheopleiding leidster kinderopvang
associate degree	Childcare
hbo-bachelor	Creatieve therapie (geen Mikojel)
mbo-4	Gespecialiseerd pedagogisch medewerker
mbo-4	Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang
associate degree	Jeugdwerker
associate degree	Kinderopvang
hbo-bachelor	Kinderverzorging en Opvoeding
mbo-4	Kinderverzorging en Opvoeding
mbo-4	Kinderverzorging/Jeugdverzorging (KV/JV)
hbo-bachelor	Kunstzinnige therapie
mbo-3	Leidster Kindercentra (LKC; van OVDB of onder WEB)
hbo-bachelor	Leraar Basisonderwijs (aan Hogeschool, PABO of IPABO)
hbo-bachelor	Lerarenopleiding Pedagogiek
mbo-4	Onderwijsassistent
mbo-4	Onderwijsassistent PO/SO (primair onderwijs/speciaal onderwijs)
associate degree	Pedagogical Educational Assistant
hbo-bachelor	Pedagogiek
associate degree	Pedagogisch Educatief Medewerker
associate degree	Pedagogisch Educatief Professional
hbo-bachelor	Pedagogisch management kinderopvang
mbo-3	Pedagogisch medewerker 3 kinderopvang
mbo-4	Pedagogisch medewerker 4 Jeugdzorg
mbo-4	Pedagogisch medewerker 4 kinderopvang
mbo-3	Pedagogisch medewerker Kinderopvang
associate degree	Pedagogisch Professional Kind en Educatie
mbo-3	Pedagogisch Werker 3 kinderopvang
mbo-4	Pedagogisch Werker 4 Jeugdzorg
mbo-4	Pedagogisch Werker 4 Kinderopvang
mbo-3	Pedagogisch Werker niveau 3
mbo-4	Pedagogisch Werker niveau 4

hbo-bachelor	Pedagogische Academie
hbo-bachelor	Sociaal kunstzinnige therapie
mbo-4	Sociaal Pedagogisch Werk (SPW, lang of onder WEB)
mbo-4	Sociaal Pedagogisch Werker (SPW, lang of onder WEB)
mbo-3	Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3)
mbo-4	Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW-4)
hbo-bachelor	Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)
associate degree	Sociaal Werk, met keuzemodule Opvoeden in brede context
hbo-bachelor	Social Work/Sociaal Werk, afstudeerrichting/profiel Sociaal Pedagoog
hbo-bachelor	Social Work/Sociaal Werk, profiel Jeugd
hbo-bachelor	Toegepaste Psychologie (met specialisatie gericht op kinderen, jeugd en/of onderwijs)
mbo-3	Vakopleiding Leidster kindercentra (conform de WEB)

Diploma's voor de functie van pedagogisch medewerker in de BSO (op alfabetisch volgorde):

niveau	naam
mbo-4	Activiteitenbegeleider (AB)
hbo-bachelor	Activiteitenbegeleiding (AB)
mbo-4	Activiteitenbegeleiding (AB)
mbo-4	Agogisch Werk
mbo-4	Akte hoofdleidster kleuteronderwijs
mbo-4	Akte Kleuterleidster A
mbo-4	Akte Kleuterleidster B
hbo-bachelor	Akte Lager onderwijs zonder hoofdakte (oude kweekschoolopleiding)
hbo-bachelor	Akte van bekwaamheid als leidster of hoofdleidster bij het kleuteronderwijs
hbo-bachelor	Akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer(es)
hbo-bachelor	Akte van bekwaamheid als onderwijzer(es)
hbo-bachelor	Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer(es)
hbo-bachelor	Akte van bekwaamheid NXX (valt onder kunstzinnig vormende opleidingen)
hbo-bachelor	Aktiviteitenleidersopleiding (van Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
mbo-4	Arbeidstherapie (AT)
mbo-3	Brancheopleiding Ervaren Peuterspeelzaalleidster (BEP)
mbo-3	Brancheopleiding leidster kinderopvang
associate degree	Childcare
mbo-4	CIOS algemeen sportleider/ster
mbo-4	Coördinator buurt, sport en onderwijs
mbo-4	Coördinator sport- en bewegingsagogie
mbo-4	Coördinator sport, bewegen en gezondheid
mbo-4	Coördinator sportinstructie, training en coaching
hbo-bachelor	Creatieve therapie (waaronder Mikojel)
hbo-bachelor	Cultureel Werk (CW)
mbo-4	Cultureel Werk (CW)
hbo-bachelor	Culturele en Maatschappelijke Vorming

associate degree	Dans (alleen in combinatie met een Certificaat BIK, hbo-master Kunsteducatie of pedagogisch didactisch getuigschrift)
hbo-bachelor	docent Dans (valt onder kunstzinnig vormende opleidingen)
hbo-bachelor	docent Drama (valt onder kunstzinnig vormende opleidingen)
hbo-bachelor	Educatie en Kennismanagement Groene Sector
associate degree	Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst
hbo-bachelor	Educatieve therapie (Mikojel)
mbo-4	Gespecialiseerd pedagogisch medewerker
mbo-4	Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang
hbo-bachelor	Hogere sociaal pedagogische opleiding leid(st)er op het terrein van jeugdvorming en volksontwikkeling (Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
hbo-bachelor	Inrichtingswerk (IW)
mbo-4	Inrichtingswerk (IW)
mbo-4	Instructeur paardensport en -houderij
hbo-bachelor	Jeugdwelzijnswerk
associate degree	Jeugdwerker
associate degree	Kinderopvang
hbo-bachelor	Kinderverzorging en Opvoeding
mbo-4	Kinderverzorging en Opvoeding
mbo-4	Kinderverzorging/Jeugdverzorging (KV/JV)
mbo-4	Kleuterzorg (Federatie van medische kleuterdagverblijven in Nederland)
mbo-4	Kleuterzorg, medisch kleuterdagverblijf Arnhem
hbo-bachelor	Kreatief edukatief Werk
mbo-4	Kultureel Werk (KW)
hbo-bachelor	Kunstopleidingen niveau hbo-bachelor, niet zijnde een docentenrichting (X) (alleen in combinatie met een Certificaat BIK, hbo-master Kunsteducatie of pedagogisch didactisch getuigschrift)
mbo-4	Kunstopleidingen niveau mbo-4 (X)(alleen in combinatie met een Certificaat BIK (Beroepskunstenaar in de klas)
hbo-bachelor	Kunstzinnig vormende opleidingen, niveau hbo-bachelor (X)

hbo-bachelor	Kunstzinnige therapie
mbo-3	Leidster Kindercentra (LKC; van OVDB of onder WEB)
hbo-bachelor	Leraar Basisonderwijs (aan Hogeschool, PABO of IPABO)
hbo-bachelor	Leraar lichamelijke opvoeding
hbo-bachelor	Leraren-/docentenopleidingen voortgezet- en beroepsonderwijs (X)
hbo-bachelor	Lerarenopleiding Omgangskunde (valt onder 'Leraren-/docentenopleiding voortgezet- en beroepsonderwijs')
hbo-bachelor	Lerarenopleiding Pedagogiek
hbo-bachelor	Lerarenopleiding Verzorging/Gezondheidskunde (valt onder 'Leraren-/docentenopleiding voortgezet- en beroepsonderwijs')
hbo-bachelor	Lerarenopleiding Verzorging/Huishoudkunde (valt onder 'Leraren-/docentenopleiding voortgezet- en beroepsonderwijs')
associate degree	Muziek (alleen in combinatie met een Certificaat BIK, hbo-master Kunsteducatie of pedagogisch didactisch getuigschrift)
hbo-bachelor	Muziektherapie
mbo-4	Onderwijsassistent
mbo-4	Onderwijsassistent PO/SO (primair onderwijs/speciaal onderwijs)
associate degree	Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector
associate degree	Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn
associate degree	Onderwijsondersteuner Omgangskunde
associate degree	Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn
associate degree	Pedagogical Educational Assistant
hbo-bachelor	Pedagogiek
associate degree	Pedagogisch Educatief Medewerker
associate degree	Pedagogisch Educatief Professional
hbo-bachelor	Pedagogisch management kinderopvang
mbo-3	Pedagogisch medewerker 3 kinderopvang
mbo-4	Pedagogisch medewerker 4 Jeugdzorg
mbo-4	Pedagogisch medewerker 4 kinderopvang
mbo-3	Pedagogisch medewerker Kinderopvang
associate degree	Pedagogisch Professional Kind en Educatie

mbo-3	Pedagogisch Werker 3 kinderopvang
mbo-4	Pedagogisch Werker 4 Jeugdzorg
mbo-4	Pedagogisch Werker 4 Kinderopvang
mbo-3	Pedagogisch Werker niveau 3
mbo-4	Pedagogisch Werker niveau 4
hbo-bachelor	Pedagogische Academie
mbo-4	Residentieel werk (RW)
mbo-4	Sociaal agogisch II (MBO-SA-II) richting (semi)residentiele hulpverlening
mbo-4	Sociaal Cultureel Werk
hbo-bachelor	Sociaal kunstzinnige therapie
mbo-4	Sociaal Pedagogisch Werk (SPW, lang of onder WEB)
mbo-4	Sociaal Pedagogisch Werker (SPW, lang of onder WEB)
mbo-3	Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3)
mbo-4	Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW-4)
hbo-bachelor	Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)
associate degree	Sociaal Werk, met keuzemodule Opvoeden in brede context
mbo-4	Sociaal-Agogisch II (MBO SAII) afstudeerrichting Cultureel werk
mbo-4	Sociaal-cultureel Werker (SCW)
hbo-bachelor	Social Work/Sociaal Werk, afstudeerrichting/profiel Sociaal Pedagoog
hbo-bachelor	Social Work/Sociaal Werk, profiel Jeugd
mbo-4	Sociale arbeid (SA, SA II of SA 2)
mbo-3	Sport en bewegen
mbo-4	Sport en bewegen
hbo-bachelor	Sport en bewegen
mbo-4	Sport- en bewegingscoördinator
mbo-4	Sport- en bewegingscoördinator/ Bewegingsagoog
mbo-4	Sport- en bewegingscoördinator/ BOS-medewerker
mbo-4	Sport- en bewegingscoördinator/ Operationeel sport- en bewegingsmanager
mbo-4	Sport- en bewegingscoördinator/ Trainer/coach
hbo-bachelor	Sport- en bewegingseducatie

mbo-3	Sport- en bewegingsleider
associate degree	Sport, Gezondheid en Management
hbo-bachelor	Sport, Gezondheid en Management
hbo-bachelor	Sportkunde
hbo-bachelor	Toegepaste Psychologie (met specialisatie gericht op kinderen, jeugd en/of onderwijs)
mbo-3	Vakopleiding Leidster kindercentra (conform de WEB)

Bijlage I.b

Kwalificatie-eis pedagogisch medewerker¹⁵

Behorend bij de kwalificatie-eis pedagogisch medewerker van het Functieboek, geldend vanaf 1 januari 2018 tot 1 oktober 2018.

Als onderdeel van de kwalificatie-eis pedagogisch medewerker geldt de diplomalist (zie bijlage I.a) vanaf 1 juli tot 1 oktober voor wat betreft de opleidingsachtergrond conform a t/m c.

Opleidingsachtergrond

Voor de functie van pedagogisch medewerker is een opleidingsachtergrond vereist conform a t/m e.¹⁶

Voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie is tevens een opleidingsachtergrond vereist conform f.

Voor de functie van pedagogisch medewerker die werkt met 0-jarigen is vanaf 1 januari 2023 tevens een opleidingsachtergrond vereist conform g.¹⁷

Taalniveau Nederlands¹⁸

Voor de functie van pedagogisch medewerker is vanaf 1 januari 2023 een taalniveau Nederlands vereist conform h.

Voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie in de G37 en G86 gemeenten is met ingang van 1 augustus 2017 een taalniveau Nederlands vereist conform h, en in de overige gemeenten vanaf 1 augustus 2019.

- a) Beroepsopleidingen waarvan het diploma kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang de buitenschoolse- of naschoolse opvang (BSO/NSO).¹⁹
- b) Beroepsopleidingen waarvan het diploma kwalificeert – naast die van opleidingen onder a en c - indien de functie van pedagogisch medewerker alleen wordt uitgeoefend in de BSO/NSO.²⁰
- c) Beroepsopleidingen waarvan door partijen bij de cao Kinderopvang is bepaald dat een reeds behaald diploma ook kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en de BSO/NSO.
- d) Een nog niet afgeronde opleiding die kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en de BSO/NSO.
- e) Een buitenlands diploma dat kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en de BSO/NSO.

---

¹⁵ Tot 1 januari 2018 gelden de kwalificatie-eisen op basis van de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van de cao Kinderopvang 2016-2017.

¹⁶ Op www.fcb.nl/kinderopvang is het overzicht te vinden van de kwalificatie-eisen, zoals die golden bij indiensttreding, vanaf de invoering ervan in 1991.

¹⁷ Vereiste uit de Wet innovatie kwaliteit kinderopvang (IKK).

¹⁸ Vereiste vanuit de Wet IKK. Taaleisen bij voorschoolse educatie: Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

¹⁹ Het ontwikkelplan voor een pedagogisch medewerker in ontwikkeling (art. 9.5. CAO) en de opleiding van een BBL-student (art. 9.6.1 CAO) dan wel duale HBO-student (art 9.6.2 CAO) dienen gericht te zijn op het behalen van een van de diploma's onder a) of b).

²⁰ Idem

- f) Specifieke VVE-scholing.
 g) Specifieke scholing voor werken met 0-jarigen.
 h) Taalniveau Nederlands.

a) Diploma's van de volgende beroepsopleidingen kwalificeren voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en BSO/NSO²¹:

MBO

- Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3)
- Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW4) *
- Pedagogisch Werker niveau 3
- Pedagogisch medewerker Kinderopvang
- Pedagogisch werker 3 Kinderopvang
- Pedagogisch Werker niveau 4 *
- Pedagogisch medewerker 4 kinderopvang *
- Pedagogisch werker 4 Kinderopvang *
- Pedagogisch medewerker 3 kinderopvang
- Gespecialiseerd pedagogisch medewerker *
- Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang *
- Pedagogisch medewerker 4 jeugdzorg *
- Pedagogisch Werker 4 Jeugdzorg *
- Onderwijsassistent *
- Onderwijsassistent PO/SO (primair onderwijs/speciaal onderwijs) *
- Sociaal-cultureel Werker (SCW) *

HBO *

- Leraar basisonderwijs (aan Hogeschool, PABO of IPABO)
- Pedagogiek (HBO-bachelor)
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)
- Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV)
- Pedagogisch management Kinderopvang
- Associate Degree Pedagogisch Educatief Medewerker
- Associate Degree Kinderopvang
- Associate Degree Onderwijsondersteuner Omgangskunde
- Associate Degree Pedagogisch Professional Kind en Educatie

indien dit diploma bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) of de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (WHW) aan deze opleiding stelt.

b) Indien de functie van pedagogisch medewerker alleen wordt uitgeoefend in de BSO/NSO kwalificeren naast de diploma's onder a) en c) ook de volgende diploma's²²:

MBO

- Sport- en bewegingsleider (niveau 3)
- Sport- en bewegingscoördinator (niveau 4) *

²¹ Onderstaande diploma's gelden tot 1 juli 2018. Vanaf 1 juli 2018 tot 1 oktober 2018 geldt de diplomalist zoals weergegeven in bijlage I.a.

²² Onderstaande diploma's gelden tot 1 juli 2018. Vanaf 1 juli 2018 tot 1 oktober 2018 geldt de diplomalist zoals weergegeven in bijlage I.a.

- Coördinator buurt, sport en onderwijs *
- Sport en Bewegen (niveau 3)
- Sport en Bewegen (niveau 4) *
- CIOS algemeen sportleider/ster *

*HBO **

- Leraar lichamelijke oefening (ALO)
- Leraar lichamelijke opvoeding (ALO)
- Sport en Bewegen
- Sport- en bewegingseducatie
- Kunstzinnig vormende opleiding op HBO-niveau (docentenrichting binnen kunstonderwijs of kunstzinnige richting binnen lerarenopleiding) indien dit diploma bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) of de Wet Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs (WHW) aan deze opleiding stelt.

c) Hieronder worden de beroepsopleidingen vermeld waarvan door partijen bij de cao Kinderopvang is bepaald dat een reeds behaald diploma ook kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en de BSO/NSO²³:

MBO

Beroepsopleidingen binnen MBO/MDGO/MHNO/MSPO/Leerlingwezen/in-service of brancheopleiding:

- A-Verpleegkundige *
- Activiteitenbegeleider (AB) *
- Activiteitenbegeleiding (AB) *
- Agogisch Werk (AW) *
- akte hoofdleidster kleuteronderwijs *
- akte Kleuterleidster A *
- akte Kleuterleidster B *
- Arbeidstherapie (AT) *
- B-Verpleegkundige *
- Brancheopleiding Ervaren Peuterspeelzaalleidster (BEP)
- Brancheopleiding leidster kinderopvang
- Cultureel werk (CW) *
- Extramurale gezondheidszorg (EMGZ)
- Inrichtingswerk (IW) *
- Kinderbescherming A *
- Kinderbescherming B *
- Kinderverzorging en Opvoeding *
- Kinderverzorging/Jeugdverzorging (KV/JV) *
- Kinderverzorgster (KV) *
- Kinderverzorgster van de centrale raad voor de kinderouitzending *
- Kleuterzorg (Federatie van medische kleuterdagverblijven in Nederland) *
- Kleuterzorg, medisch kleuterdagverblijf Arnhem *
- Cultureel werk (KW) *
- Leidster Kindercentra (LKC; van OVDB of onder WEB)

²³ Onderstaande diploma's gelden tot 1 juli 2018. Vanaf 1 juli 2018 tot 1 oktober 2018 geldt de diplomalist zoals weergegeven in bijlage I.a

- Residentieel Werk (RW) *
- Sociaal-agogisch II (MBO SA II) richting (semi) residentiële hulpverlening *
- Sociaal Agogisch II (MBO-SA II) afstudeerrichting Cultureel werk *
- Sociaal Agogisch II *
- Sociale Arbeid (SA, SAII of SA2) *
- Sociaal Cultureel Werk *
- Sociaal Dienstverlener (SD) *
- Sociaal Pedagogisch Werker (SPW; lang of onder WEB)*
- Sociale Dienstverlening (SD, SA, SAI of SA1) *
- Vakopleiding Leidster kindercentra (conform de WEB)
- Verdere Scholing in Dienstverband (VSID) richting kinderdagverblijven *
- Verpleegkunde *
- Verpleegkunde A *
- Verpleegkunde B *
- Verpleegkunde Z *
- Verpleegkundige *
- Verplegende (VP) *
- Verpleging (VP) *
- Verzorgende (VZ niveau 3 of VZ lang)
- Verzorgende beroepen (VZ)
- Verzorgende Individuele Gezondheidszorg (VIG)
- Verzorging (VZ)
- Z-Verpleegkundige *

HBO*

- Akte Lager onderwijs zonder hoofdakke (oude kweekschoolopleiding)
- Akte van bekwaamheid als leidster of hoofdleidster bij het kleuteronderwijs
- Akte van bekwaamheid als onderwijzer(es)
- Akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer(es)
- Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer(es)
- Akte van bekwaamheid NXX (volgens de Wet op het voortgezet onderwijs)
- Activiteitenleidersopleiding (van Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
- Applicatiecursus leraar basisonderwijs (als vervolg op en in combinatie met kleuterakte A/B)
- Creatieve therapie (waaronder Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
- Cultureel Werk (CW)
- docent Dans
- docent Drama
- Educatieve therapie (Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
- Extramurale gezondheidszorg (EMGZ)
- Hogere sociaal-pedagogische opleiding leid(st)er op het terrein van jeugdvorming en volkswontwikkeling (van Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard)
- Inrichtingswerk (IW)
- Jeugdwelzijnswerk
- Kinderverzorging en Opvoeding
- Kreatief Educatief Werk
- Kunstzinnige therapie
- Lerarenopleiding Omgangskunde
- Lerarenopleiding Verzorging/Gezondheidskunde

- Lerarenopleiding Verzorging/Huishoudkunde
- Maatschappelijk Werk (MW)
- Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)
- Pedagogiek MO-A of kandidaatsexamen Pedagogiek
- Pedagogische Academie
- Sociaal kunstzinnige therapie
- Verpleegkunde

* Opleiding op of hoger dan mbo-niveau 4, waarvan het diploma voldoet aan de taaleis mondelinge vaardigheid (zie h).

NB Een peuterspeelzaalleidster die voor 1 januari 2018 als zodanig werkzaam is (geweest) op basis van een HBO-diploma van ofwel een kunstzinnig vormende opleiding (docentenrichting binnen kunstonderwijs of kunstzinnige richting binnen lerarenopleiding) ofwel de opleiding expressie in woord en gebaar ofwel de applicatiecursus volledig bevoegd onderwijzer, voldoet aan de vereiste opleidingsachtergrond voor de functie van pedagogisch medewerker in dagopvang en BSO/NSO.

Dit is ook het geval als sprake is van (1) een onderbreking van het werk en er sinds de aanvang van die onderbreking nog geen jaar is verstreken of (2) een wisseling van werkgever waarbij er nog geen jaar is verstreken, tussen de uitdiensttreding bij de ene werkgever in de kinderopvang/peuterspeelzaalwerk en de indiensttreding bij de andere werkgever in de kinderopvang/peuterspeelzaalwerk.

d) Een nog niet afgeronde beroepsopleiding kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en de BSO/NSO indien sprake is van:

- Een schriftelijk bewijs dat minimaal 75% van de studiepunten van de totale opleiding van Leraar basisonderwijs (aan Hogeschool, Pedagogische Academie, PABO of IPABO) is behaald of
- Een overgangsbewijs naar vierde leerjaar van Leraar basisonderwijs (aan Hogeschool, Pedagogische Academie, PABO of IPABO) of
- Het volgen van een deeltijd HBO-bachelor mits het een opleiding betreft zoals genoemd onder a) of b) en:
  - minimaal 75% van de studiepunten van de totale opleiding is behaald of
  - minimaal 50% van de studiepunten van de totale opleiding is behaald en minimaal 1 jaar relevante stage- en of werkervaring.

e) Een buitenlands diploma kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker in de dagopvang en BSO/NSO als in een gewaarmerkte brief van het IDW (Internationale DiplomaWaardering: www.idw.nl) staat dat het diploma gelijkwaardig is aan dat van een onder a), b), c) of d) kwalificerende opleiding

f) Specifieke VVE-scholing²⁴

- Onderdeel van de opleidingsachtergrond conform a t/m d bevat ten minste één module over het verzorgen van voorschoolse educatie of
- Een bewijs dat met gunstig gevolg scholing is afgerond specifiek gericht op het vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen of op het werken met voor- en voerschoolse educatieprogramma's.

²⁴ Artikel 4 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

g) Specifieke scholing voor werken met 0-jarigen

In het IKK akkoord is afgesproken dat werkgevers vanaf 1 januari 2018 investeren in specifieke scholing voor babyopvang. Voor 1 januari 2023 hebben alle beroepskrachten die met 0-jarigen werken deze specifieke scholing ontvangen. Dit betekent:

Per 1 januari 2023 dienen alle beroepskrachten die met 0-jarigen werken te beschikken over een diploma, certificaat, cijferlijst of studiepuntenoverzicht waaruit blijkt dat specifieke scholing voor baby-opvang is gevolgd die voldoet aan de volgende criteria:

- Leerdoelen conform bijlage bij het functieboek.
- Kent een studiebelasting van ten minste twintig uur.
- Leidt tot een schriftelijk bewijs waaruit blijkt dat de leerdoelen zijn bereikt.

De gezamenlijke cao-partijen ondersteunen werkgevers en werknemers opdat de scholing zoveel mogelijk gelijk verdeeld over de jaren vanaf 2018 en met goede kwaliteit en effectiviteit wordt gerealiseerd. De cao-partijen zullen jaarlijks de voortgang hiervan monitoren. Ook publiceren de gezamenlijke cao-partijen een lijst met scholingsaanbod dat voldoet aan de criteria en voor 1 januari 2018:

- een servicedocument met toelichting op de criteria.
- een uitgewerkte procedure voor de beoordeling van (nieuw) scholingsaanbod, waaronder scholingsaanbod van organisaties zelf

h) Taalniveau Nederlands

- Voor de functie van pedagogisch medewerker is per 1 januari 2023 een diploma of certificaat vereist waaruit blijkt dat het taalniveau Nederlands op niveau 3F ligt voor de mondelinge taalvaardigheid of op niveau 2B voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken.²⁵
- Voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie in de G37 en G86 gemeenten geldt deze eis met ingang van 1 augustus 2017, en in de overige gemeenten vanaf 1 augustus 2019. Daarbij geldt als aanvullende eis voor de functie van pedagogisch medewerker in voorschoolse educatie een diploma of certificaat waaruit blijkt dat het taalniveau Nederlands op niveau 3F/2B ligt voor lezen.²⁶
- Alle Nederlandse diploma's vanaf mbo-niveau 4 gelden als voldoende bewijs voor taalniveau 3F Nederlands voor wat betreft mondelinge vaardigheid. De wijze waarop met een ander Nederlands diploma of certificaat het vereiste taalniveau voor mondelinge vaardigheid kan worden aangetoond komt uiterlijk begin 2018 beschikbaar in service documenten
- Alle Nederlandse diploma's op minimaal hbo-niveau (waaronder Associate Degree en Bachelor) gelden als voldoende bewijs voor taalniveau 3F voor wat betreft mondelinge vaardigheid en lezen. De wijze waarop met een ander Nederlands diploma of certificaat het vereiste taalniveau kan worden aangetoond komt uiterlijk begin 2018 beschikbaar in servicedocumenten.
- Bij een buitenlands diploma dat vergelijkbaar is met een kwalificerend diploma is een apart bewijs nodig dat hij / zij voldoet aan het vereiste taalniveau Nederlands. De wijze waarop met een buitenland diploma het vereiste taalniveau Nederlands kan worden aangetoond komt uiterlijk begin 2018 beschikbaar in servicedocumenten.

²⁵ Wet IKK

²⁶ Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

Bijlage II

Scholing Werken met 0 – jarigen (babyopvang)

Behorend bij de Kwalificatie-eis Pedagogisch Medewerker van het Functieboek onder g)

a. Afspraken in het kader van het akkoord Innovatie Kwaliteit Kinderopvang

Het scholingsaanbod, vastgesteld door de gezamenlijke cao partijen, voldoet aan de criteria uit het functieboek voor specifieke scholing voor babyopvang en is gepubliceerd op de website van FCB. Elk besluit tot erkende- en vervallen scholing wordt gepubliceerd.

De scholingslijst kan de komende jaren groeien.

Reeds gevolgde scholing, die eerder voldeed, maar in de toekomst niet meer voldoet, heeft geen gevolgen voor de betrokken medewerker: hij /zij blijft gekwalificeerd.

b. Leerdoelen specifieke scholing werken met 0-jarigen

De leerdoelen zijn uitgesplitst in kennis en vaardigheden:

1. Kennis van 0-jarigen:

- de ontwikkeling van het babybrein en de invloed hiervan op het gedrag
- de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaal-emotionele ontwikkeling
- de mijlpalen gerelateerd aan de cognitieve, taal-, fijne en grove motorische, zintuiglijke en de sociaalemotionele ontwikkelingsgebieden
- spel- en ontwikkelingsmaterialen die geschikt zijn voor 0-jarigen
- de fysieke ontwikkeling.

2. Vaardigheden voor het werken met 0-jarigen:

- kan 0-jarigen op een respectvolle manier verzorgen met als uitgangspunt de eigen inbreng van de baby
- kan (contact)initiatieven (verbale en non-verbale) van 0-jarigen herkennen en hierop adequaat reageren
- kan tiltechnieken toepassen op een voor 0-jarige respectvolle en ergonomisch verantwoorde manier
- kan inspelen op het individuele slaap- waakritme
- kan interacties tussen baby's onderling stimuleren en begeleiden
- kan antwoorden geven op vragen van ouders over ontwikkeling en welbevinden
- kan kansen signaleren, creëren en benutten om passende activiteiten, spel- en ontwikkelingsmaterialen aan te bieden.

Bijlage IV

Behorende bij onderdeel h) van de kwalificatie-eis pedagogisch medewerker

Servicedocument taaleis pedagogisch medewerker en peuterspeelzalleidster

Vastgesteld door OAK 5 september 2018

In de Wet IKK staat de eis opgenomen dat pedagogisch medewerkers en peuterspeelzalleid(st)ers mondelinge Nederlandse taalvaardigheid moeten hebben op niveau 3F / B2. Het gaat om gesprekken voeren, luisteren en spreken. Met behulp van een diploma of certificaat kan deze taalvaardigheid worden aangetoond. Er wordt een overgangstermijn gehanteerd van 5 jaar: uiterlijk op 1 januari 2023 dienen alle pedagogisch medewerkers te voldoen aan deze taaleis IKK.

In de cao Kinderopvang zijn de voorwaarden voor de taaleis IKK vastgelegd in het Functieboek, onderdeel 'Taalniveau Nederlands', Bijlage 12, nummer 3, onderdeel sub h) en is bij elk kwalificerend diploma aangegeven of dat tevens voldoet aan de taaleis IKK. Cao-partijen willen dit ook voor de taaleis VE bij elke kwalificerend diploma gaan aangeven (dit volgt zodra dit gereed is).

De vuistregel is: alle Mbo4- en Hbo- diploma's uit de kwalificatie-eis in de cao's zijn voldoende om aan de taal-eisen IKK te voldoen. Ook iedereen met een Havo of Vwo-diploma voldoet aan de taaleis IKK; maar om als pedagogisch medewerker / peuterspeelzalleid(st)er werkzaam te kunnen zijn, moet er daarnaast dan ook een kwalificerend diploma zijn behaald.

Omschrijving in cao kinderopvang en cao sociaal werk

In de kwalificatie eis voor pedagogisch medewerker / peuterspeelzalleid(st)er staat de eis vanuit de Wet IKK als volgt omschreven:

Voor de functie van pedagogisch medewerker/ peuterspeelzalleid(st)er is per 1 januari 2023 een diploma of certificaat vereist waaruit blijkt dat het taalniveau Nederlands op niveau 3F ligt voor de mondelinge taalvaardigheid of op niveau B2 voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken.

Alle Nederlandse diploma's vanaf mbo - niveau 4 gelden als voldoende bewijs voor taalniveau 3F Nederlands voor wat betreft mondelinge vaardigheid.

Kwalificatie eis

In het functieboek bij de cao's is in de lijst met diploma's die kwalificeren voor de functie Pedagogisch Medewerker / peuterspeelzalleid(st)er met een sterretje aangegeven welke van die diploma's ook aan de taaleis IKK voldoen.

Naast de kwalificerende diploma's die in de lijst zijn opgenomen, zijn er ook andere diploma's waarmee het vereiste taalniveau aangetoond kan worden:

- Alle Nederlandse mbo niveau 4 diploma's;
- Havo diploma;
- VHBO diploma
- Vwo diploma;
- HBO diploma (Associate Degree, bachelor)
- WO diploma (universitaire bachelor).

Let wel: middels deze diploma's kan uitsluitend de taaleis IKK worden aangetoond.

Diploma op MBO niveau 3

Heeft de medewerker een Nederlands mbo niveau 3 diploma dat kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker of peuterspeelzalleidster, en daarnaast geen diploma van havo, vbo, vwo, hbo of wo, dan kan er op drie manieren worden voldaan voldoen aan de taaleis conform de Wet IKK:

- een schriftelijk bewijs dat je het mbo keuzedeel 'Nederlands 3F' hebt behaald
- een ander schriftelijke bewijs (certificaat van een taaltoets, cijferlijst of andere bijlage bij diploma) dat bewijst dat je mondelinge taalvaardigheid op niveau 3F ligt.
- Voor mbo-3 studenten geldt dat zij het Centraal Examen Nederlands 3F kunnen afleggen sinds schooljaar 2015-2016. (Zie ook: ook het steunpunt taal en rekenen MBO)

Buitenlands diploma

Heeft de medewerker een buitenlands diploma dat kwalificeert voor de functie van pedagogisch medewerker of peuterspeelzalleid(st)er, dan is altijd een aanvullend bewijs nodig om aan te tonen dat aan de taaleis IKK wordt voldaan. Zie voor het aanvullend bewijs bijlage 12 Functieboek nr 3 sub h).

Taaltoetsen

Bijvoorbeeld UvA taaltoetsen en Mr Dutch bieden taaltoetsen aan op mondelinge taalvaardigheid.

Let op: Taaleis Voorschoolse Educatie pedagogisch medewerker/ peuterspeelzalleidster

Naast de taaleis IKK kent de voorschoolse educatie ook een taaleis. Naast de mondelinge taalvaardigheid op niveau 3F/B2 heeft het ministerie van OCW ook leesvaardigheid op dit niveau verplicht. Voor de grote gemeenten (G37 en G86) geldt dit sinds 1 augustus 2017 en vanaf 1 augustus 2019 voor alle gemeenten. Daarnaast is er een verschil in de ministeriele eisen voor de aantoonbaarheid van de taaleis VE ten opzichte van die voor de taaleis IKK. Hieronder volgt een toelichting hierop.

De taaleis voor medewerkers in de VE is vastgesteld door de overheid en vastgelegd in het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

De aantoonbaarheid van de taaleis VE heeft het ministerie van OCW ook geregeld in dit besluit en de uitwerking van dit besluit is vastgelegd in de factsheet 'Taalniveau 3F pedagogisch medewerkers die (willen) werken in de voorschoolse educatie'. Kort gezegd voldoet een medewerker aan de taaleis VE met Hbo of universitair diploma, met een Havo of Vwo diploma en 5,5 voor het vak Nederlands, voor MBO 4, waarbij Nederlandse taal een generiek examenonderdeel is, minimaal een 5,5 voor het centraal examen Nederlandse taal. Voor MBO 3 is er tevens een uitwerking.

Zie voor de exacte verschillen tussen taaleis VE en taaleis IKK ook het [Overzicht taaleis](#) van Brancheorganisatie Kinderopvang.

Gevolgen verschil in aantoonbaarheid

De keuze die cao partijen hebben gemaakt ten aanzien van de aantoonbaarheid van de taaleis IKK wijkt af van de keuze van het ministerie van OCW ten aanzien van de

aantoonbaarheid van de taaleis VE. De keuze van cao-partijen is mede ingegeven omdat oudere mbo-4 diploma's geen cijferlijst hebben en aansluiten bij de keuze van OCW zou betekenen dat er voor de betreffende medewerkers opnieuw een taaltoets moet plaatsvinden en er mogelijk aanvullende scholing noodzakelijk is, terwijl zij wel aan het vereiste niveau voldoen op grond van het diploma. Daar waar er wel sprake is van een cijferlijst is relevant dat het cijfer voor Nederlands is samengesteld uit veel meer onderdelen dan mondelinge taal- en leesvaardigheid. Door het stellen van een 5,5 als ondergrens wegen de andere onderdelen onevenredig zwaar en zal voor de betreffende medewerkers opnieuw een taaltoets moeten plaatsvinden, met evt. vervolgscholing.

Het gevolg van het verschil in aantoonbaarheid kan zijn dat de zwaardere aantoonbaarheidseis vanuit OCW de norm gaat worden omdat medewerkers zowel op VE groepen als reguliere groepen moeten kunnen worden ingezet. De norm die OCW stelt gaat hierdoor ook gelden voor het niet VE deel van de branche, dat vele malen groter is dan het VE deel.

Cao-partijen stellen zich op het standpunt dat zij de kwalificatie eisen aan pedagogisch medewerkers en peuterspeelzaalleidsters bepalen, zoals vastgelegd in - en verwezen vanuit de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang en bijbehorende regelgeving. In de cao's Kinderopvang en Sociaal Werk zijn de kwalificatie eisen dan ook volledig uitgewerkt en vastgelegd. Zo kunt u dus ook zien of de medewerkers voldoen aan de taaleis VE en de eis aan specifieke VE – scholing volgens cao- partijen.

Met betrekking tot de verschillen in aantoonbaarheid beraden cao-partijen Kinderopvang en Sociaal Werk zich over verdere stappen richting het ministerie van OCW en SZW.

Specifieke VE scholing

Het ministerie van OCW heeft tevens de eisen aan de specifieke scholing aangescherpt. Deze aangescherpte eisen worden verwerkt in de nieuwe Cao Kinderopvang en in de cao Sociaal Werk